

**Kinematografické družstvo
v Praze s.r.o.**

1917–1929

Inventář

Název archivu:	Národní filmový archiv, Praha
Název archivní pomůcky:	Kinematografické družstvo v Praze s.r.o.
Časový rozsah pomůcky:	1917–1929
Druh archivní pomůcky:	Inventář
Číslo evidenčního listu NAD:	150
Evidenční číslo pomůcky:	66
Jméno zpracovatele:	Bc. Klokanová Marie
Místo a rok vyhotovení archivní pomůcky:	Hradištko pod Medníkem, 2006

I. Obsah

I. Obsah	II
II. Vývoj původce archivního souboru	III
III. Vývoj a dějiny archivního souboru	V
IV. Archivní charakteristika archivního souboru	V
V. Obsahový rozbor archivního souboru	V
VI. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení pomůcky	VI
VII. Použité prameny a literatura	VI
VIII. Inventární seznam	1
IX. Jmenný rejstřík	4
X. Rejstřík firem a institucí	4
XI. Rejstřík filmů	5

II. Vývoj původce archivního souboru

Ve druhé polovině I. světové války stoupal zájem o filmy a v Praze začal vznikat větší počet filmových půjčoven. V únoru 1916 byla založena společnost pro půjčování a prodej uměleckých filmů Biografía, která byla podnikem Pozemkové banky.¹ V červenci 1917 vzniklo Kinematografické družstvo v Praze s.r.o. Ustavující valná hromada se konala v Praze dne 26. července 1917. Za své hlavní cíle si společnost stanovila nákup a prodej filmů, případně i výrobu přístrojů, zařízení a materiálů všeho druhu, jakož i konzumních potřeb pro kinematografická divadla. Dále též i koupi a nájem kinematografických divadel, jejich další prodej a pronájem členům.²

Předsedou družstva byl zvolen profesor Karel Ladislav Klusáček (majitel kina U Vejvodů), místopředsedou Zdeněk Bouček (kino v Nuslích), jednatelem Václav Koubíček (kino Edison), kontrolorem Zdeněk Körber (kino Imperial), pokladníkem Václav Pštross (kino Centrál). Oprávnění k zastupování družstva měli vždy dva členové z pětičlenného představenstva. Každý člen společnosti byl povinen zaplatit do společné pokladny alespoň jeden závodní podíl za 500 korun. Splácení podílu bylo možné v měsíčních lhůtách po 50 korunách.

Podle vydaných stanov družstva bylo jeho hlavním cílem podporovat své členy v jejich živnosti právě společným nákupem a výrobou filmů. Smysl tohoto nákupního, prodejního a svépomocného družstva byl v emancipaci českých kinematografických podniků od vídeňských půjčoven.³ Zřízením nezávislého hospodářského sdružení se měly české podniky osamostatnit.

České filmové půjčovny byly organizačně začleněny do nově založeného Svazu filmových průmyslníků, který byl v opozici ke Spolku filmových průmyslníků, založeném již v roce 1909.⁴ Spolek sdružoval konzervativnější skupinu vídeňských půjčoven, byl oficiálním představitelem rakouského filmového obchodu a průmyslu a jako jediný měl právo na kontingentní přiděl filmů. Spolek nepovažoval české filmové půjčovny za rovnocenné obchodní partnery a vylučoval je z kontingentního přidělu. České půjčovny hledaly podporu v opozičním Svazu, reprezentujícím méně konzervativní skupinu vídeňských půjčoven - jednak kvůli získání kontingentu,

¹ ŠTÁBLA, Zdeněk: *Vývoj filmového obchodu za Rakouska-Uherska a Československé republiky (1906–1939)*. In: *Filmový sborník historický* 3. Praha: ČFÚ 1992, s. 12.

² Týž: *Data a fakta z dějin čs. kinematografie 1896–1945*, sv.1. Praha: ČSFÚ 1988, s. 296.

³Tamtéž.

a rovněž ve snaze dosáhnout rovnocenného postavení s vídeňským filmovým obchodem.

V letech 1919–1922 se prosperita v oblasti filmové distribuce projevila v růstu nových půjčoven, ale také v procesu, při němž docházelo k fúzím menších, finančně slabších půjčoven s jejich většími a finančně silnějšími partnery. V květnu 1919 odkoupilo Kinematografické družstvo od Pozemkové banky půjčovnu Biografie⁵ pro přípravný výbor akciové společnosti.

Kinematografické družstvo chtělo vytvořit svépomocné sdružení, jehož účelem byl nákup a prodej filmů s plánem na rozšíření obchodu na východní Evropu a Balkán a zlevnění kopií pro ČSR do té míry, že bude moci poskytnout svým akcionářům výhody, které jim nemohla poskytnout žádná jiná půjčovna v republice.⁶ Na ustavující schůzi akciové společnosti byli do správní rady zvoleni Karel Klusáček, Zdeněk Körber, JUDr. Adolf Krýsa, Václav Pštross, Julius Schmitt, Gustav Stoch a Josef Zavřel.⁷

Kinematografické družstvo plánovalo, že po zakoupení Biografie konečně zrealizuje myšlenku vlastní půjčovny, ale k tomu pravděpodobně nedošlo. Z torzovitého materiálu, který se dochoval, není známo, čím přesně se Kinematografické družstvo zabývalo, ani jakou roli hrálo v obchodní činnosti Biografie. Pravděpodobně se věnovalo pouze prodeji a pronájmu materiálu potřebného k provozování kin.

Již v březnu roku 1924 se valná hromada usnesla na vstoupení Kinematografického družstva do likvidace s tím, že společnost nevykazuje od roku 1923 žádné obchodní aktivity. Za likvidátory byli určeni členové družstva Karel Klusáček, Václav Pštross, Zdeněk Körber a Josef Jandáček.⁸ Likvidace družstva se zpočátku prodlužovala především kvůli vymáhání pohledávek od jeho člena Arnolda Reimanna. Z dochovaného materiálu se však nepodařilo zjistit, zda Reimann své dluhy vůči družstvu uhradil. V roce 1936 vrátil Josef Jandáček upomínku týkající se likvidace společnosti s odůvodněním, že listiny vztahující se k likvidaci družstva musí podepsat alespoň dva likvidátoři. To však již nebylo ve zmiňovaném roce možné, protože zbylí tři likvidátoři zemřeli. Zároveň chyběly knihy a spisy Kinematografického družstva. Naposledy byly uloženy u Václava Pštrosse v Bartolomějské ulici, ale tam nebyly

⁴ ŠTÁBLA, Z.: *Vývoj filmového obchodu...*, s. 13.

⁵ Viz Národní filmový archiv, fond Sdružení kinomajitelů Biografie a.s..

⁶ ŠTÁBLA, Zdeněk: *Data a fakta z dějin čs. kinematografie 1896–1945*, sv. 2. Praha: ČSFÚ 1989, s. 156.

⁷ Tamtéž, s. 157.

⁸ Státní oblastní archiv Praha, fond Krajský soud obchodní - rejstřík společenstev, spis sign. XVI 40/5.

nalezeny a pozůstali se domnívali, že byly zničeny požárem. Není známo, za jakých podmínek byla likvidace Kinematografického družstva dokončena. Výmaz z rejstříku firem však proběhl až 19. května 1945.

III. Vývoj a dějiny archivního souboru

Není známo, kde byl fond Kinematografické družstvo v Praze uložen po ukončení činnosti společnosti. Později byly spisy uloženy Československém resp. Českém filmovém ústavu, jehož nástupnickou organizací je Národní filmový archiv (dále jen NFA).⁹

IV. Archivní charakteristika archivního souboru

Fond Kinematografické družstvo v Praze je rozsahem poměrně malý, nenaplnuje ani jeden celý karton. Celkově lze dochované materiály označit za torzovité. Některé písemnosti jsou lehce poškozeny zarezlými svorkami, trhlinami nebo přeložením. Původní registraturní uspořádání Kinematografického družstva se nedochovalo. Fond byl tedy uspořádán podle umělého pořadacího schématu na základě věcně-chronologického principu. Dochovaný materiál byl podle své povahy rozdělen do tří signatur.

V. Obsahový rozbor archivního souboru

Signatura I. – Organizace společnosti a správní záležitosti (inv. č. 1–9) byla rozdělena na dvě podsignatury: *I/a Vnitřní organizace společnosti* – obsahuje stanovy družstva, zápis do rejstříku společenstev, oznámení obchodnímu soudu nebo přihlašovací listinu nových členů družstva a koncept smlouvy s rakouskou firmou Stuart Webbs. *I/b Protokoly ze schůzí společnosti* – vzhledem k malému rozsahu dokumentů bylo přistoupeno k jejich chronologickému řazení.

Signatura II. Korespondence (inv. č. 10–33) zahrnuje nejen korespondenci s obchodními partnery, ale i s věřiteli a dlužníky.

Signatura III. Hospodářské a finanční záležitosti (inv. č. 21–33) obsahuje jednak účetní závěrky z let 1918–1920, soupis podílů a dividend, revizní zprávy a dále též likvidační bilance a uzávěrky. Při pořádání bylo uplatněno chronologické hledisko,

⁹ Rozhodnutí Ministra kultury ČR č. 31/1992 ze dne 8. 10. 1992, č. j. 10625/92.

důvodem pro zvolení tohoto pořádacího postupu byl malý rozsah archivního materiálu a značná torzovitost.

VI. Záznam o uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Materiály fondu společnosti Kinematografické družstvo v Praze s.r.o. jsou uloženy v jednom (1) kartonu v depozitáři NFA na Hradištku. Fond uspořádala, úvod sepsala, inventární seznam a rejstříky sestavila Bc. Marie Klokanová v únoru a březnu 2006. Římské číslice v rejstřících odkazují na čísla stran úvodu inventáře, arabské potom na inventární čísla vlastního inventárního seznamu.

VII. Použité prameny a literatura

- Státní oblastní archiv Praha, fond Krajský soud obchodní, rejstřík společenstev, spis sign. XVI 40/5.
- ŠTÁBLA, Zdeněk: *Data a fakta z dějin čs. kinematografie 1896–1945*, sv. 1. Praha: ČSFÚ 1989 (strojopis).
- ŠTÁBLA, Zdeněk: *Data a fakta z dějin čs. kinematografie 1896–1945*, sv. 2. Praha: ČSFÚ 1989 (strojopis).
- ŠTÁBLA, Zdeněk: *Vývoj filmového obchodu za Rakouska-Uherska a Československé republiky (1906–1939)*. In: *Filmový sborník historický* 3. Praha: ČFÚ 1992, s. 5–48.

VIII. Inventární seznam

<i>inv.č.</i>	<i>sign.</i>	<i>Obsah</i>	<i>počet kusů</i>	<i>časový rozsah</i>	<i>č. ev. jedn.¹⁰</i>
I. Organizace společnosti a správní záležitosti					
<i>I/a Vnitřní organizace společnosti</i>					
1		Stanovy Kinematografického družstva v Praze s. r. o: tiskopis s rukopisnými doplňky, česky, fol. 5; vázaný tisk, 2 svazky (2 x 19 fol.), česky.	3	1917	1
2		Prohlášení o přístupu – listina se jmény nově přihlášených členů družstva; rukopisně vyplněný tiskopis, česky, fol. 1.	1	1917	1
3		Zápis do rejstříku společenstev (společen. XVI); strojopis ¹¹ , česky, fol. 1.	1	1917	1
4		Oznámení Obchodnímu soudu v Praze o umístění tabulky s názvem společnosti na domě č. 368 – III. U Karvinských; rukopis, česky, fol. 1.	1	1920	1
5		Změna v rejstříku společenstev (společen. XVI), jako nový člen představenstva: Josef Jandáček místo Václava Koubíčka; česky, fol. 1.	1	1921	1
6		Koncept vzájemné smlouvy mezi Kinematografickým družstvem a firmou Stuart Webbs o společném nákupu filmů pro československý a rakouský stát. Fa Webbs měla dodat svoji produkci filmů z let 1918/19: <i>serie Lotky Neumanové, serie Heda Wernen, serie Hefrova, Kněžna z Beranie</i> ; česky, fol. 2.	1	b. d.	1
<i>I/b Protokoly ze schůzí společnosti</i>					
7		Protokol ze schůze představenstva Kinematografického družstva ze dne 5.11.1917; česky, fol. 1.	1	1917	1
8		Protokol z mimořádné valné hromady ze dne 3.12. 1918; rkp., česky, fol. 1.	1	1918	1
9		Pozvánky na schůze; rkp., strojopis, česky, fol. 3.	3	1918, 1924	1

¹⁰ Není-li uvedeno jinak, jedná se o karton.

¹¹ Není-li u dalších inv. čísel uvedeno jinak, jedná se výhradně o strojopis.

II. Korespondence

10	Cukerní ústředna ve Vídni-žádost o přiděl cukru; česky, německy, fol. 4.	2	1917	1
11	C. K. Ministerstvo obchodu-žádost o přiděl petroleje; česky, německy, fol. 4.	2	1917	1
12	C. K. Ministerstvo války, oddělení V-žádost o povolení k odebrání benzínu; česky, německy, fol. 4.	2	1918	1
13	Půjčovna monopolovaných filmů uměleckých, Praha II; česky, fol. 1.	1	1918	1
14	Rudolf Stuchlík, zastupitelství továren a sklad komor a kin, suchých desek a fotografických papírů, fotochemických výrobků; česky, fol. 4.	4	1920, 1921	1
15	Příhláška pro vystavovatele; tištěný formulář rukopisně vyplněný, česky, fol. 1.	1	1921	1
16	Výše pohledávek zaslaných Arnoldu Reimannovi; rkp., strojopis, česky, fol. 2.	2	1921	1
17	JUDr. Antonín Kusý ve věci podání žaloby na Arnolda Reimanna; česky, fol. 4.	4	1921–1924	1
18	Žádost o exekuci na pohledávky, okresnímu soudu pro věci obchodní. Vymáhající strana Josef Najman; fol. 2.	1	1924	1
19	Návrh na povolení exekuce okresnímu soudu pro Staré město a Josefov. Vymáhající strana: Česká finanční prokuratura; česky, fol. 4.	2	1925	1
20	Návrh na zavedení manifestačního řízení okresnímu soudu pro Staré město a Josefov. Vymáhající strana: Arnold Reimann; česky, fol. 1.	1	b.d.	1

III. Hospodářské a finanční záležitosti společnosti

21	Účetní uzávěrka za rok 1918; rkp., česky, fol. 7.	1	1918	1
22	Seznam neknihovních pohledávek; tištěný formulář rukopisně vyplněný, česky, fol. 2.	1	1918	1
23	Revizní zprávy; česky, fol. 5.	3	1918, 1921, 1924	1
24	Účetní uzávěrka za rok 1919; rkp., fol. 6.	1	1919	1
25	Seznam peněžních vkladů, členských a závodních podílů; tiskopis rukopisně vyplněný, česky, fol. 6.	2	1919	1

26	Likvidační bilance; rkp., česky, fol. 4.	2	1919	1
27	Soupis podílů a dividendy k 31. 12. 1920; rkp., česky, fol. 3.	1	1920	1
28	Účetní uzávěrka za rok 1920; rkp., česky, fol. 5.	1	1920	1
29	Upozornění na změnu zákona pro ohlašování služebních ustanovení; rkp., česky, fol. 1.	1	1921	1
30	Prohlášení pro vyměření všeobecné výdělkové daně; tiskopis rukopisně vyplněný, česky, fol. 4.	1	1924	1
31	Likvidace Kinematografického družstva; rkp., strojopis, česky, fol. 4.	2	1927	1
32	Likvidační účetní uzávěrka; česky, fol. 1.	1	1929	1
33	Podílová knížka Václava Pštrosse; tiskopis rukopisně vyplněný, česky, fol. 2.	1	b. d.	1

IX. Jmenný rejstřík¹²

Bouček, Zdeněk – místopředseda Kinematografického družstva	III
Jandáček, Josef – člen správní rady Kinematografického družstva	IV, 5
Klusáček, Karel Ladislav – předseda Kinematografického družstva	III, IV
Körber, Zdeněk – člen správní rady Kinematografického družstva	III, IV
Koubíček, Václav – jednatel Kinematografického družstva	III, 5
Krýsa, Adolf, JUDr. – člen správní rady Kinematografického družstva	IV
Kusý, Antonín, JUDr. - advokát	17
Najman, Josef - věřitel	18
Pšross, Václav – pokladník Kinematografického družstva	III, V, 33
Reimann, Arnold – dlužník	IV, 16, 17, 20
Schmitt, Julius – člen správní rady Kinematografického družstva	IV
Stoch, Gustav - člen správní rady Kinematografického družstva	IV
Stuchlík, Rudolf - dodavatel	14
Zavřel, Josef - člen správní rady Kinematografického družstva	IV

X. Rejstřík firem a institucí

Biografia, společnost pro půjčování a prodej uměleckých filmů, s.r.o.	III, IV
Cukerní ústředna, Vídeň	10
Československý filmový ústav	V
Český filmový ústav	V
Kinematografické družstvo v Praze s.r.o.	III-VI, 1, 6, 7, 31
Kino Centrál, Praha	III
Kino Edison, Praha	III
Kino Imperial, Praha	III
Kino U Vejvodů, Praha	III
Kino v Nuslích, Praha	III
Ministerstvo obchodu, Vídeň	11
Ministerstvo války, Vídeň	12
Národní filmový archiv	V
Obchodní soud v Praze	4
Okresní soud pro Staré Město a Josefov v Praze	19, 20
Okresní soud pro věci obchodní v Praze	18
Podnikový archiv Ústředního ředitelství čs. státního filmu	V
Pozemková banka v Praze	III, IV
Půjčovna monopolovaných filmů uměleckých, Praha	13
Spolek filmových průmyslníků	III
Stuart Webs, Vídeň	V, 6
Svaz filmových průmyslníků	III

¹² Římské číslice v rejstřících odkazují na čísla stran úvodu inventáře, arabské potom na inventární čísla vlastního inventárního seznamu.

XI. Rejstřík filmů

Kněžau z Beranie	4
serie Lotky Neumanové	4
serie Hefrova	4
serie Heda Wernen	4

Název archivní pomůcky: Kinematografické družstvo s. r. o.
Časový rozsah pomůcky: 1917–1929
Počet evidenčních jednotek: 1 karton
Počet inventárních jednotek: 34
Rozsah zpřístupněných archiválií: 0,115 bm
Stav ke dni: 11. 4. 2006
Archivní soubor zpracovala: Bc. Klokanová Marie
Pomůcku sestavila: Bc. Klokanová Marie
Počet stran: VI + 6
Číslo jednací: NFA 2093/2006

Pomůcku schválil: 20. 12. 2006
Datum

.....
Vladimír Opěla
ředitel NFA